

Lausunto Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston valmistelusta ja JTF-ohjelman valmistelutilanne

17/00.01.05.06/2021

MH § 99

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoja aiheesta: Lausuntopyyntö Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) valmistelun ja siihen liittyvän ympäristöarvioinnin aloittamisesta.

Kainuun liiton virasto valmistellut lausunnon maakuntahallituksen valtuuttamana (MH 29.3.2021). Lausunto on annettu 16.4.2021 lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Kainuun maakuntahallitus käsitteli turvetuotannon ja -käytön tilannetta sekä JTF-lausunnon että TEM:n turvetyöryhmän esitysten pohjalta kokouksessaan 17.4.2021. Maakuntahallitus arvioi kansallisen turvetyöryhmän ehdotuksia ja näki niiden toteuttamisen kansallisin varoin kiireellisenä tehtävänä.

Todettiin, että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimenpiteet eivät ole ajallisesti riittävän nopeita turvealan akuutissa muutostilanteessa, eikä niillä voida hoitaa syntyviä käytännön ongelmia yritystasolla. Nämä seikat on otettu esille Kainuun liiton antamassa lausunnossa Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston ohjelmaluonnoksesta.

Erillisliitteenä on Kainuun liiton 16.4.2021 antama lausunto asiaan.

Erillisliite nro: 3

JTF-rahoituksen keskiössä on komission ehdotuksen mukaisesti Suomen hallituksen linjaus puolittaa turpeen poltto vuoteen 2030 mennessä. Rahaston tavoitteena on helpottaa ja hallita aluetaloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, joita päästövähennysten toteuttaminen aiheuttaa. Uusi rahasto tullaan sisällyttämään omana toimintalinjanaan osaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EAKR- ja ESR-toimenpiteet sisältävää rahoitusohjelmaa. Uuden rahaston toteutus tapahtuu maakuntatasolla hanketoiminnan kautta EAKR:n ja ESR:n tapaan, rahoittajina ELY-keskus ja maakuntaliitto. JTF:n tukikelpoisuus on yhteneväinen vastaavien EAKR:n ja ESR:n kanssa sekä sama lainsäädäntöpohja (aluekehityslaki ja yritystulilaki).

JTF:n EU-osuus koko Suomeen on 466 milj. €. Kansallinen julkinen rahoitus todennäköisesti n. 198 milj. €, jolloin kokonaisvolyymi vähintään 664 milj. €.

Jokainen maakunta laatii oman oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman. Suunnitelmissa tuettava toiminta tulee perustella turvetuotannon vähenemisen negatiivisten sosioekonomisten haittavaikutusten pohjalta. Komissio painottaa suunniteltujen toimien työllisyysvaikutuksia. Yhteys aluetalouden uudistumiseen ja elinkeinojen monipuolistamiseen tulee osoittaa. Komissio hyväksyy siirtymäsuunnitelmat. Suomen JTF-ehdotus on kokonaisuutena tavoitteena saada valmiiksi huhti-toukokuussa komission kanssa käytäviä neuvotteluja varten. Maakunnat ovat lähettäneet saamansa ohjeistuksen perusteella päivitetyn JTF suunnitelman TEM:lle 16.4.

Erillisliitteenä on Kainuun JTF suunnitelman 16.4 versio.

Erillisliite nro: 4

Komissioon toimitetaan pisimmälle jalostuneet maakunnalliset JTF suunnitelmat ensi vaiheessa. Komission palautetta näistä suunnitelmista voidaan hyödyntää loppujen suunnitelmien viimeistelyssä. JTF-varat saadaan Suomen alueiden hyödynnettäväksi vasta, kun kaikki alueelliset (maakunnalliset) JTF suunnitelmat on hyväksytty komissiossa.

Lisätietoja turvetyöryhmäselvityksestä po. työryhmän puheenjohtajalta Timo Korhoselta, puh. 050 512 2238 ja lausuntoasiasta maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saadun informaation.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
